

PRAKTIJKONDERZOEK ALS KATALYSATOR

Het Proefbedrijf Pluimveehouderij in Geel voert al meer dan 20 jaar praktijkgericht onderzoek. Met de recente opening van 2 nieuwe stallen is het volgens kenners nu het grootste en best uitgeruste praktijkbedrijf voor de pluimveehouderij in Europa. We hadden een gesprek met directeur Johan Zoons. – *Jan Van Bavel*

Johan Zoons, sinds 2003 directeur van het Proefbedrijf Pluimveehouderij.

Het Proefbedrijf Pluimveehouderij voert in praktijkomstandigheden onderzoek naar het houden van leghennen en vleeskuikens. Zo doet het proeven rond de opvang van kuikens, diergezondheid, klimaat en strooiselkwaliteit in vleeskuikenstallen, alternatieven voor klassieke legbatterijen, arbeidsomstandigheden in leghennenstallen, energie ... Met de resultaten van dat onderzoek informeert het de Vlaamse pluimveehouders over hoe die op een efficiënte en duurzame manier kippenvlees en -eieren kunnen produceren. Op vraag van de biologische koepel BioForum werkt het Proefbedrijf ook mee aan de bedrijfsbegeleiding van biologische pluimveehouders.

Brugfunctie

Landbouwingenieur Johan Zoons (zie foto links) trad in 1991 in dienst bij de toenmalige Antwerpse Provinciale Dienst voor Land- en Tuinbouw om er de praktijkonderzoeksinstelling Proefbedrijf voor de Veehouderij uit te bouwen, en meer specifiek het pluimveeonderzoek. In 2003 werd hij directeur van het in 1993 opgestarte Proefbedrijf in Geel. Aanvankelijk zou dat onderzoek voeren naar rundvee, varkens, pluimvee en konijnen. Maar die ambitie bleek te groot en in de tweede helft van de jaren 90 werd beslist om te focussen op het pluimveeonderzoek en het andere onderzoek af te stoten. Voor de provincie Antwerpen is de pluimveehouderij altijd een economische speer-

puntsector geweest. In 2010 werd de naam van de instelling veranderd in Proefbedrijf Pluimveehouderij. "Het is onze opdracht om alle kennis over pluimveeonderzoek toegankelijk te maken voor de sector", vertelt Johan. "Dat doen we onder meer via studie- en sectordagen en artikels in de vakpers. In heel het duurzaamheidsgebeuren moeten we objectieve feiten aanreiken, waaruit de pluimveehouder dan keuzes moet maken. In technische discussies moeten we het maatschappelijk belang goed duiden." Zo vervult het Proefbedrijf de rol van katalysator tussen de economische belangen van de sector en de milieu- en dierenrechtenbelangen die in de maatschappij leven. "Het wordt steeds belangrijker om goed te communiceren waarom we belangrijk zijn. Daarnaast vervullen we

.....

Het Proefbedrijf moet het onderzoek toegankelijk maken voor de sector.

.....

ook een soort van brugfunctie. Enerzijds 'vertalen' en communiceren we het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek (dat KU Leuven en UGent uitvoeren) en toegepast onderzoek (ILVO) naar de pluimveehouders. Anderzijds signaleren we problemen uit de sector waar we geen verklaring voor vinden naar de andere onderzoeksniveaus. Neem nu het probleem van de bloedluizen in pluimveestallen: daarover is er nog te weinig fundamentele kennis, waardoor we het niet volledig opgelost krijgen. Daarom pleit ik voor voldoende investeringen in fundamenteel onderzoek om die bloedluizen volledig te doorgronden. Maar daar is spijttechnologie voor nodig en dat kost veel geld."

Overlegorganen

"De belangrijkste insteek voor ons onderzoek komt van onze adviesraden voor vleeskippen en leghennen. Daarin zetelen pluimveehouders, afgevaardigden van de pluimveeorganisaties (sectorvakgroep Pluimvee van Boerenbond en de Landsbond voor Bedrijfspluimveehouders) en van het toegepast en wetenschappelijk onderzoek en 2 Nederlandse experts van Universiteit Wageningen (WUR). Vragen van de pluimveehouders worden

erin bediscussieerd en er wordt beslist waar en hoe we in ons onderzoek prioriteiten leggen. Daarnaast zijn er de oproepen van overheidswege (Vlaamse, federale en Europese overheid), waarin middelen ter beschikking worden gesteld om bepaalde problemen op te lossen. Onze onderzoeksprojecten moeten sowieso kaderen in een duurzame pluimveehouderij, zoals het optimaliseren van niet-kooihuisvestingsystemen bij leghennen. Vaak spelen we ook met partners in op demonstratieprojecten die de Vlaamse overheid aanreikt." Daarnaast zijn er nog 2 overlegorganen om het pluimveeonderzoek goed te stroomlijnen. "Het Praktijkcentrum Pluimvee dat in 2007 werd opgericht, is een overlegforum van alle Vlaamse stakeholders die belang hebben bij

en hoe ze hun beschikbare infrastructuur optimaal kunnen gebruiken. Daar waar onze adviesraden vaak actueel onderzoek op korte termijn bekijken, zet de Technopool Pluimvee vooral in op de aanpak van langetermijnproblemen zoals de emissieproblematiek (geur en fijn stof)."

Buitenlandse erkenning

Dankzij de recente opening van een nieuwe ultramoderne leghennen- en vleeskuikenstal, waardoor het complex plaats biedt aan 37.600 vleeskuikens en 31.000 leghennen, is het Proefbedrijf Pluimveehouderij volgens kenners nu het mooiste en grootste centrum voor praktijkonderzoek in Europa (zie *Boer&Tuinder* 20 van 16 mei). Ook de erkenning vanuit het buitenland groeit, vooral door de objectieve informatie die het Proefbedrijf

Onderzoekster Ine Kempen met stofmasker aan het werk in de leghennenstal.

praktijkonderzoek en voorlichting in de pluimveehouderij. Naast het Proefbedrijf zetelen daarin vertegenwoordigers van de pluimveeorganisaties, universiteiten (KU Leuven, UGent), onderwijsinstelling Thomas More, het CCBT, DGZ, ILVO en de Vlaamse overheid (ADLO). Bedoeling is de voorlichting naar de pluimveehouders, zoals rond antibioticumgebruik, te coördineren en het praktijkonderzoek beter op elkaar af te stemmen. Eind 2012 nam Boerenbond, op vraag van de provincie Antwerpen en naar analogie van de Technopool Sierteelt, het initiatief voor de oprichting van de Technopool Pluimvee. Hierin stemmen de pluimveeonderzoeksinstituten (Proefbedrijf Pluimveehouderij, ILVO, UGent en KU Leuven) de grote onderzoeksthema's op elkaar af, bekijken ze hoe ze projecten kunnen uitwisselen

aanreikte in de omslag van legbatterijen naar alternatieve huisvestingsvormen en verrijkte kooihuisvesting. "Het heeft ook te maken met de andere organisatiestructuur in onze buurlanden", aldus Johan. "In Nederland bijvoorbeeld zijn de 3 niveaus (fundamenteel, toegepast en praktijkonderzoek) ondergebracht onder één koepel, die van WUR. Zo zijn we het enige praktijkonderzoekscentrum voor pluimveehouderij in de Benelux. Sinds 2008 proberen we onze kennis te verspreiden op wereldcongressen over pluimveehouderij. Vaak ben ik daar vanuit mijn functie als Belgische secretaris van de World's Poultry Science Association (WPSA), een wereldorganisatie die kennis van alle aspecten van de pluimveehouderij verzamelt en verspreidt." ■

KENNIS EN ERVARINGEN MEEGEVEN

Het onderzoeksteam op het Proefbedrijf Pluimveehouderij verricht veel nuttig werk voor de sector. Waarom doet het al dat onderzoek en hoe verloopt de omgang met de pluimveehouders? We laten de onderzoekers én 2 pluimveehouders aan het woord. – Jan Van Bavel

De onderzoekers en dierverzorgers vormen de kern van het Proefbedrijf Pluimveehouderij in Geel. Zonder hen geen onderzoek, vleeskuikens en leghennen op het Proefbedrijf en dus ook geen resultaten, informatie en nieuwigheden die interessant kunnen zijn voor de bedrijfsvoering van pluimveehouders. Het onderzoeksteam bestaat uit Ine Kempen, Kris De Baere, Ellen Vervaet, Nathalie Sleeckx en Jenny Löffel (van links naar rechts op de foto bovenaan). Kris De Baere is de ancien. Hij heeft al 17 jaar ervaring op het Proefbedrijf en volgt vooral de vleeskuikens, de statistische verwerking van de gegevens en de programmatie van de stalcomputers op. Ellen Vervaet is operationeel leidinggevende. Dankzij haar 'draait' het bedrijf. Zij houdt zich vooral bezig met de landbouwadministratie, kwaliteitslabels, milieu- en provinciewetgeving als de grote aankoopdossiers. Ze fungeert ook als schakel tussen de onderzoekers, dier-

verzorgers en de ploegbaas en voert af en toe kleine, praktische onderzoeksprojecten uit. Jenny Löffel houdt zich bezig met de vleeskippen, energie- en antibiotica-projecten. Onlangs voerde ze ook een project met een infraroodcamera rond warmteverliezen in pluimveestallen uit. Ine Kempen volgt het onderzoek rond gangbare en biologische leghennen op.

.....
Bij een proef wordt steeds het volledige plaatje bekeken.
.....

Nathalie Sleeckx, pas sinds augustus 2013 op het Proefbedrijf, onderzocht in het kader van een brochure de waterkwaliteit op pluimveebedrijven. Ze begeleiden nu de nieuwe leggronde. Administratief medewerker Johnny Nys zorgt

voor de communicatie van de onderzoeksresultaten en het 'voeden' van de website van het Proefbedrijf.

Evenwicht zoeken

Door het meedelen van hun kennis en ervaringen ondersteunen de onderzoekers de pluimveehouders, zodat die kunnen blijven ondernemen. "We proberen ook het fundamentele onderzoek toepasbaar te maken. Soms geeft het op grote schaal testen van een feit uit dat onderzoek andere resultaten", vertelt Ellen. "Die haalbaarheid in de praktijk wordt meestal afgetoetst in de gebruikersgroepen met experts van projecten waarin wij zetelen", vult Ine aan. "Bij een proef bekijken we steeds het volledige plaatje (management, voeding, welzijn, economisch aspect ...), terwijl het fundamentele onderzoek vaak enkel kijkt naar productie-eigenschappen. Het praktijkonderzoek is dus veel omvattend; we kunnen ons niet in één bepaald aspect

specialiseren. We hebben niet de capaciteit om zelf veel projecten te 'trekken', omdat daar enorm veel komt bij kijken, van het schrijven van projecten tot de administratieve en financiële afwerking ervan. Vandaar dat we vaak instappen in een project of het mee financieren. We overleggen ook regelmatig met buitenlandse onderzoekers, vooral in Nederland. Aangezien zij geen specifiek praktijkbedrijf meer hebben, geven ze wel eens onderzoekssuggesties door. Opvallend is ook dat we veel meer Nederlanders op onze studie- en sectordagen mogen verwelkomen. Het jaarlijkse drielandenoverleg (België, Nederland en Duitsland) met de onderzoekers en sectorverantwoordelijken levert ook ideeën voor projecten op."

Omgang met pluimveehouders

Als het Proefbedrijf een project opstart, vraagt het de pluimveehouders steeds om zich kandidaat te stellen. Vaak wordt er bij de vakgroepen of toeleveranciers gepolst of zij iemand kennen die wil meewerken. "Bij het Layerhouseproject ervaarde ik dat het eerste contact op het pluimveebedrijf vaak stroef en afwachtend verloopt. Maar vanaf het tweede bezoek gaat dat al veel vlotter. We lichten de pluimveehouders steeds telefonisch in dat we de volgende dag langskomen. Ze zijn oprecht geïnteresseerd in hun persoonlijke resultaten en of ze daarmee al

dan niet in de 'kopgroep' zitten", aldus Ine. "We luisteren naar hun vragen en moeten zeker hun noden erkennen en onderzoeken. Daarom is het wel jammer dat vooral leghennenhouders afwezig blijven op onze studie- en sectordagen. Ze vertrouwen soms te veel op het advies van vertegenwoordigers van de toeleveringsbedrijven."

Realisaties en verwachtingen

De onderzoekers zijn trots op hun realisaties, zoals de omzetting van de Duitse KAT-normering van houten naar metalen roosters of het via lichtschema's verbeteren van de resultaten bij en het welzijn van vleeskuikens. "In de toekomst zullen we ook de arbeidsomstandigheden in alternatieve leghennenstallen beter in beeld brengen. Zo moeten we het probleem van fijn stof verder onderzoeken om de pluimveehouders er beter tegen te beschermen", besluit Ellen.

Feedback van pluimveehouders

We vroegen aan 2 pluimveehouders hoe zij tegenover onderzoek in de pluimveehouderij staan.

M&T Hoe belangrijk is het onderzoek dat gevoerd wordt in de pluimveehouderij voor jullie?

Eric Van Meervenne, vleeskippenhouder uit Merchtem, voorzitter van de sectorvakgroep Pluimvee en lid van het Hoofd-

bestuur van Boerenbond: "Het onderzoek in Geel is voor ons erg belangrijk omdat het om praktijkonderzoek gaat. Er worden zaken onderzocht die dicht bij de dagelijkse praktijk van de pluimveehouder staan en die hij eventueel meteen op zijn eigen bedrijf kan toepassen. Het gebeurt in Vlaanderen, dus onder alle omstandigheden vergelijkbaar met de praktijk (klimaat, voeders, ziektedruk, wetgeving, controle ...)."

Paul Geens, leghennenhouder uit Wortel: "Onderzoek is altijd belangrijk, zeker als dat gebeurt op een proefbedrijf waar nieuwe dingen in de praktijk kunnen worden getest of onderzocht. Ook voor onderzoek naar bijvoorbeeld dierenwelzijn is het best dat dit eerst op een proefbedrijf wordt getest vóór de nieuwigheden in de praktijk worden gebracht. Belangengroepen hebben soms onredelijke voorstellen. Als die worden toegepast, zou dat kunnen leiden tot een catastrofe in de pluimveesector. Daarom is het beter dat men eerst tests doet op een kleine schaal op het proefbedrijf vooraleer het in wetteksten komt."

M&T Volgen jullie de resultaten van dat onderzoek, en zo ja, hoe?

Eric Van Meervenne: "De Belgische en Nederlandse pluimveehouders lezen de resultaten van het onderzoek graag. Alle onderzoeken kan je raadplegen via de website en via de vakpers. Op studiedagen worden de recente resultaten voorgesteld en kan je vragen stellen en in discussie kan gaan met de onderzoekers. De meeste vergaderingen vinden plaats in Geel, maar sinds een tijdje zijn er ook studievergaderingen in West-Vlaanderen om de link met de pluimveehouder zo kort mogelijk te houden."

Paul Geens: "Ik probeer alle resultaten en studiedagen te volgen, ook de georganiseerde studienamiddagen voor pluimveehouders zijn zeker een aanwinst."

M&T Aan welke thema's die al werden onderzocht hebben jullie persoonlijk iets gehad?

Eric Van Meervenne: "Als individuele pluimveehouder probeer je je management steeds te verfijnen. Zo haal je uit de proeven soms maar een klein onderdeel waarvan je denkt dat het de resultaten op je eigen bedrijf kan verbeteren. Er zijn ook proeven die baanbrekend waren, zoals de proeven rond de lichtschema's bij de braadkippen. Ook de vergelijkende

Onderzoeker Kris De Baere tijdens een proef waarbij de schaaldikte van eieren wordt vergeleken.

proeven over het verband van verwarmingsystemen en CO₂, het vergelijken van verschillende strooiselsoorten en die over de opvang van eendagskuikens waren heel leerrijk. Daarnaast kan je als pluimveehouder ook een beroep doen op het proefbedrijf om je stallen te laten scannen op isolatielekken. Doordat het zo dicht bij de sector staat, zijn de medewerkers ook gemakkelijk benaderbaar voor eventuele vragen over specifieke bedrijfs-situaties.”

Paul Geens: “Voor leghennen was de proef met het manipuleren van licht heel geslaagd. Ook de proef met het voeren van CCM vond ik zeer interessant.”

M&T Welke thema's mogen voor jullie nog worden onderzocht?

Eric Van Meervenne: “Vermits de praktijk erg snel evolueert, kan het zijn dat onderzoeken die nog maar enkele jaren geleden zijn uitgevoerd al achterhaald zijn en opnieuw moeten gebeuren. Men doet wel aan praktijkonderzoek, maar uitladen (uitdunnen op 34 dagen) doet men niet bij de vleeskuikens, terwijl dat toch een algemeen gebruik is in de sector. We hopen dat het Proefbedrijf ons dankzij de toegenomen onderzoeksmogelijkheden nog meer uitdaagt om onszelf en de gangbare technieken in vraag te stellen.”

Paul Geens: “In een van de volgende proeven zal men zeker aandacht moeten besteden aan de pikkerij door leghennen en welk effect verschillende voeders hierop hebben (rijk voeder, voeder met weinig eiwit, voeders met weinig energie). De sector wordt momenteel overspoeld met allerlei wondermiddeltjes,

1 Bij leghennen wordt verenpikgedrag onder meer onderzocht door het checken van het verenkleed. 2 Zicht op de nieuwe vleeskuikenstal met emissietorens van het Proefbedrijf.

zoals probiotica en middeltjes voor een beter verenkleed of sterkere schalen, maar als pluimveehouder kan je moeilijk vergelijken. Als de fabrikanten toch zo zeker zijn van hun producten, dan mag

dat toch geen probleem zijn om dat op hun kosten uit te laten testen op het Proefbedrijf?” ■

STANDPUNT SECTORVAKGROEP PLUIMVEE

Onderzoek is essentieel voor de verdere ontwikkeling van de pluimveehouderij. Zowel fundamenteel, toegepast als praktijkgericht onderzoek zoeken antwoorden op tal van maatschappelijke en productietechnische vragen. Praktijkgericht onderzoek zorgt er ook voor dat de innovaties praktijkrijp worden gemaakt of dat bepaalde maatschappelijke verwachtingen worden getoetst aan de dagelijkse praktijk. De sectorvkgroep wil dat er in de toekomst meer dan vroeger wordt ingezet op productietechnisch onderzoek. De genetische vooruitgang en de gewijzigde productieomstandigheden vragen om een optimalisatie van de managementtools. Het is dan ook niet meer dan normaal dat onze pluimveehouders mee zetelen in de diverse

adviesraden. Zo kunnen ze de praktijkgerichtheid van het onderzoek mee beoordelen en kunnen ze problemen uit de sector laten doorstromen naar het onderzoek. Het is ook belangrijk dat de onderzoeksinstituten zo veel mogelijk samenwerken, dat de resultaten worden uitgewisseld en de geïnvesteerde middelen het maximale resultaat opleveren. Het praktijkgericht onderzoek moet daarbij gelijke tred blijven houden met de ontwikkeling van de Vlaamse pluimveebedrijven. De sectorvkgroep heeft dan ook intensief meegewerkt aan de uitbreiding van het Proefbedrijf in Geel.

Wouter Wytynck, landbouwconsulent Boerenbond

HET NUT VAN FUNDAMENTEEL EN TOEGEPAST ONDERZOEK

Naast het praktijkgericht onderzoek van het Proefbedrijf Pluimveehouderij heeft ook het fundamenteel en toegepast pluimveeonderzoek zijn waarde. We legden ons oor te luisteren bij professor Eddy Decuypere van de KU Leuven en Luc Maertens van het ILVO. – *Jan Van Bavel*

Bij de onderzoeksgroep Fysiologie op de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen aan de KU Leuven staat het fundamenteel onderzoek naar de pluimveehouderij centraal. “Ze startte rond 1972 met mijn doctoraat rond incubatie- of broeierijonderzoek”, vertelt professor Eddy Decuypere, die ondanks zijn emeritaat 2 jaar geleden nog steeds halftijds actief is op de KU Leuven. “Dit onderzoek was enkel mogelijk door samen te werken met andere partners, zoals het toenmalige Rijksstation. In Nederland is al het veehouderijonderzoek gecentraliseerd bij de Universiteit van Wageningen (WUR), bij ons is dat heel versnipperd. Maar wij kunnen dan weer makkelijk samenwerkingsverbanden aangaan met andere faculteiten op onze universiteit. We zoeken praktijkproble-

men waarmee pluimveehouders geconfronteerd worden en waaraan we ons fundamenteel onderzoek koppelen.”

Communicerende vaten

“Het toegepast onderzoek (dat het ILVO voert) en het fundamenteel onderzoek lopen door elkaar. Het zijn communicerende vaten: fundamenteel onderzoek heeft een hoog risicogehalte wat uitkomst betreft, maar die uitkomst kan wel een

.....

Dankzij onderzoek zijn gigantische stappen gezet naar efficiënter en milieuvriendelijker produceren.

.....

grote impact hebben, terwijl het resultaat van het toegepast onderzoek voor 90% gegarandeerd is maar de impact eerder klein is. We proberen de contacten met de pluimveehouders, het Proefbedrijf Pluimveehouderij en het ILVO te structureren in technische werkgroepen. Incubatie is de laatste 15 jaar weer volop actueel omdat een kippenembryo en het onderzoek daarop niet alleen belangrijk is voor de sector, maar ook een fantastisch model is naar de medische wereld. De laatste 10 jaar is er wereldwijd meer onderzoek gebeurd op incubatie dan de voorbije 50 jaar. Al onze onderzoeksprojecten kaderden steeds, met wisselend belang, in de thema's prenataal onderzoek, groei en reproductie; dus in de hele levensloop van de kip. Ons onderzoek stroomt ook door naar de bedrijven:

het meten van eiscaalkwaliteit door het gebruik van akoestische resonantie-frequentie werd overgenomen door eiersorteerder MOBA, het incubatieonderzoek door Petersime ...” Momenteel verrichten 6 onderzoekers fulltime pluimveeonderzoek met als thema's moederdieren, incubatieonderzoek en appetijtcontrole (fundamentele controle van voeropname). “Voor diverse onderzoeksprojecten werken we samen met het ILVO en/of het Proefbedrijf Pluimveehouderij. Johan Zoons is een oud-student van mij en ik zit in de technische werkgroepen van het Proefbedrijf, zowel voor leghennen als voor vleeskippen. De

deren. “Het toenmalige Rijksstation voor Kleinveeteelt startte ruim 50 jaar geleden met toegepast onderzoek in de pluimveehouderij. Vandaag hebben we in Lemberge 80 proefeenheden voor legkippen, 250 voor vleeskippen en faciliteiten voor verteringsonderzoek. Volgend jaar nemen we een nagelnieuwe gecompartmenteerde vleeskippenstal in gebruik. Bij het ILVO richten 8 onderzoekers zich specifiek op pluimveeonderzoek, waarvan 5 doctoraatsstudenten.

Binnen het onderzoek ligt de focus vooral op voeding. “We boeken nog altijd efficiëntiewinst door de behoeften van leghennen, vleeskippen en kalkoenen in diverse

zoek naar de knelpunten en mogelijke remedies bij alternatieve huisvesting van legkippen. We brengen de transportproblematiek bij vleeskippen in kaart. Voorts loopt er een project rond de uitloop bij kippen. Is de combinatie van korte-omloophout en verplaatsbare pluimveehokken een idee voor een beter gebruik van de uitloopzone?”

Onderzoek leidt tot uitdagingen

Volgens Maertens heeft de pluimveesector, mede dankzij het ILVO-onderzoek, gigantische stappen gezet naar efficiënter en milieuvriendelijker produceren. “Kippen groeien letterlijk dubbel zo snel als 25 jaar geleden. Dat levert natuurlijk uitdagingen op. Het darmstelsel van een drieweekkip verwerkt nu de hoeveelheid voeder van wat de kip vroeger in 6 weken kreeg. Met ons onderzoek van de behoeften in de diverse levensfasen en van de voederwaarde van grondstoffen zorgden we voor de nodige kennis, waardoor de sector duurzame voeders kon formuleren en de kosten kon beheersen. Denk aan de problematiek om hanen en hennen apart te voederen of de relatie tussen voeding en spijsverteringsproblemen. Dat is heel relevant voor bijvoorbeeld de reductie van het geneesmiddelengebruik.”

“In diverse projecten werken we samen met de KU Leuven, onder meer in het n-3-project en rond de schaalbaarheid van eieren. Met het Proefbedrijf Pluimveehouderij werken we mee aan een project rond het langer aanhouden van legkippen en ook met de faculteit Diergeneeskunde van UGent (darmgezondheid) en Vepek (transport) werken we samen. We verspreiden de resultaten van onze onderzoeken via studiedagen, vakbladen, brochures en onze website.” Het (Europese) fosforonderzoek zit nog in de pijplijn. “We zoeken oplossingen voor het dilemma grote behoeftes, maar dure en eindige minerale P-bronnen en slechte benutting van plantaardige P. En dan komt een efficiënte inzet van enzymen in beeld. Verder vragen maatschappelijke verzuchtingen vernieuwende onderzoeken: smaak, welzijn, gezondheidsclaims ...” ■

De ILVO-onderzoekers Dierenwelzijn: Jasper Heerkens, Frank Tuytens, Lianne Stadig en Leonie Jacobs.

laatste jaren investeerden we volop in epigenetica (wat je doet heeft effecten op langere termijn), dat zal ook de volgende jaren verder worden onderzocht. Onze pluimveeproductie verliest misschien wel wat van zijn pluimen, maar de knowhow van toeleveringsbedrijven voor en na de productie (sorteren, genetica, vaccins, premixen ...) die in België, Nederland en het Ruhrgebied gevestigd zijn, is gigantisch. Veel van onze ingenieurs die werken voor die toeleveringsbedrijven vormen we voor een zeer sterk groeiende wereldmarkt. Die knowhow moeten we koesteren.”

Toegepast onderzoek

Luc Maertens van het ILVO schetst het toegepast pluimveeonderzoek in Vlaan-

den te doorgronden. Dat gebeurt door de voederwaarde van (alternatieve) grondstoffen te bepalen. We testen ook vaak additieven, pro- en prebiotica, zuren, plantextracten ... op hun waarde. Een aanverwant onderzoeksdomein is diergezondheid. Momenteel bekijken we of meer omega 3-vetzuren in de voeding van moederdieren een gunstig effect heeft op de kuikens. We trekken de lijn van voedingsparameters naar darmgezondheid, naar het voorkomen van natte mest en naar de hieraan verbonden voetzoolletsels bij vleeskippen. Bij legkippen ligt de focus momenteel op het verlengen van de legcyclus. Het probleem van de afnemende schaalbaarheid wordt aangepakt door een aangepaste voeding. Inzake dierenwelzijnsonderzoek doen we onder-